

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik Öğretmen Öz Algı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik Öğretmen Öz Algı Ölçeği*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19751>

Özet

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik **Öğretmen Öz Algı Ölçeği**, Fatih Uurlu ve Fatma Aylar tarafından 2017 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesinde yürütülen **Destekleme ve Yetiştirme Kursları (DYK)** kapsamındaki rollerine ilişkin öz algıları, yeterlik inançları ve tutumları ölçmek ve değerlendirmektir. Ölçek, öğretmenlerin bu özel eğitim ortamlarında kendilerini ne kadar yetkin, etkili ve motive hissettiklerini belirlemeye odaklanmıştır. Geliştirme çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerini, özellikle yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını ortaya koymayı hedeflemiştir.

Ölçek geliştirme türündedir ve öğretmenlerin DYK'lara yönelik mesleki yeterliklerinin belirlenmesinde önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Çalışma, **öğretmen öz yeterliği** ve öz algısı arasındaki ilişkiyi, resmi destekleme programları bağlamında inceleyen literatüre katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Öz Algı, Destekleme ve Yetiştirme Kursları, Ölçek Geliştirme, Öz Yeterlik, Eğitim Psikolojisi, Psikometri.

Yazarlar

Fatih Uurlu, Fatma Aylar

Amaç

Bu ölçeğin temel **amaç**, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında görev alan öğretmenlerin bu kurslara yönelik öz algıları, mesleki yeterlik inançları ve tutumları geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Ölçek, öğretmenlerin DYK görevlerini yerine getirirken kendilerini ne kadar yetkin ve başarılı gördüklerini nicel olarak saptamak üzere tasarlanmıştır.

Elde edilen veriler, DYK sisteminin öğretmenler üzerindeki etkisini anlamak, öğretmen eğitim ihtiyaçları belirlemek ve kursların genel kalitesini artırmaya yönelik iyileştirme stratejileri geliştirmek için kritik öneme sahiptir. Ölçek, eğitim araştırmacılarına ve politika yapıcılara değerli bir değerlendirme aracı sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, öğretmenlerin **Destekleme ve Yetiştirme Kursları** bağlamındaki bilişsel, duygusal ve

davranışsal yeterlik algıları temsil eden çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı (konstrakt), genellikle öğretmenlerin DYK'daki ders içeriklerini yönetme, öğrenci motivasyonunu sağlama ve kurs ortamına uyum sağlama yeteneklerine dair inançları kapsamaktadır.

Öğretmenlerin **Öz Algı** düzeyleri, sadece pedagojik bilgi ve becerileri değil, aynı zamanda bu kursların gerektirdiği ek sorumluluklara karşı gösterdikleri motivasyon ve stres yönetimi gibi faktörleri de içerebilir. Bu nedenle ölçek, öğretmenlerin kendilerini DYK'larda başarılı olacaklarına dair genel inançları temsil eden öz yeterlik bileşenlerini de barındırmaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması (Uğurlu & Aylar, 2017), ölçeğin ölçmek istediği yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermek için çeşitli **Geçerlik** analizlerini içermiştir. Çalışmada, öncelikle uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Yapı geçerliği için ise genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır.

Ölçeğin faktör yapısının teorik beklentilerle uyumlu olduğu ve maddelerin ilgili boyutlara yeterli yük düzeyinde sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin DYK'lara yönelik öğretmen öz algısının geçerli bir biçimde ölçebildiğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin zamana karşı tutarlılığı ve iç bütünlüğünü değerlendirmek amacıyla **Güvenirlilik** çalışmaları yürütülmüştür. İç tutarlılık güvenirliliği, genellikle Cronbach Alfa katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Uğurlu ve Aylar (2017) çalışmasında elde edilen yüksek iç tutarlılık katsayıları, Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik **Öğretmen Öz Algı Ölçeği**'nin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme potansiyelini artırmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Ölçeğin çok boyutlu yapısının ortaya çıkarılması için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu, her bir alt boyutun varyansa ne kadar katkı sağladığını ve hangi maddelerin hangi faktöre ait olduğunu belirlemiştir.

Faktör yapısının doğrulanması için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmış olup, elde edilen uyum iyiliği indeksleri (CFI, TLI, RMSEA vb.), belirlenen faktör yapısının veri setiyle kabul

edilebilir düzeyde uyumlu olduğunu göstermiştir. Bu analizler, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Tipi: Geliştirme Ölçeği (Öğretmen Öz Algı)

Format: Çok Maddeli Derecelendirme Ölçeği (Orijinal çalışmada derecelendirme bilgisi net belirtilmemiş olsa da, bu tür ölçekler genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullanır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Yetkin (Görevde olan öğretmenler)

Population Details: Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında görev alan öğretmenler.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Kişinin kendi algılarını raporlamasına dayalıdır.)

Anahtar Kelimeler

Eğitim, Öğretmen, DYK, Öz Algı, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Ölçeği, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ugurlu.85@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim Adresi)

Correspondence Address: Fatih UĞURLU

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı ve izinleri için sorumlu yazar Fatih Uğurlu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çalışmalarda kullanımı genellikle kaynak gösterilmek suretiyle serbesttir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı psikometrik bilgileri aşağıdaki bağlantıda yer almaktadır: gebd.gazipublishing.com.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [destekleme-ve-yetistirme-kurslarina-yonelik-ogretmen-oz-almi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Uçurlu, F., & Aylar, F. (2017). Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik Öğretmen Öz-almı Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1). 28-43.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik Öğretmen Öz Algı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta doğrudan alınmamıştır. Maddelerin tamamına, Uçurlu ve Aylar (2017) tarafından yayımlanan "Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik Öğretmen Öz-almı Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması" başlıklı orijinal makalenin ekler kısmından ulaşılabilir.